PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

З РОБІТНИЧОГО РУХУ В ЕДМОНТОНІ.

МАСОВЕ РОБІТНИЧЕ ВІЧЕ.

Дня 6. грудня відбулося в У.Р.Д. в Едмонтоні масове робітниче віче, на якому промовляв т. М. Савяк, організатор ТУРФДім на заході Канади. Тов. Савяк сам є фармером, членом Фармерської Юнії Канади в Саскечевані, членом гвіт пулу і шкільним секретарем в свому дістрікті.

Нам, робітникам по містах і кемпах дуже цікаво послухати товариша фармера. Нам цікаво почути від него про положення фармерів, як фармері відносяться до робітничих організацій і спільно з ним обговорити плян злуки робітників і фармерів на полі змагань працюючих за краще життя.

Саля У.Р.Д. була виповнена по береги, хоч того дня в патріотичних товариствах були концерти. Промову т. Савяка присутні слухали з великою увагою. Тов. Савяк почав говорити про ТУРФДім, яке взяло свій початок в У.Р.Д. в Вінніпеґу. Він фактами доказав, що це одинока організація між Українцями в Канаді, що коли переводить на своїх з'їздах якісь ухвали, то відтак переводить ці ухвали в житя. Приміром для цего є: Діточі Школи, Жіноча Секція, Р.З.Т., Т-во Молоді, Драматично-Співацькі гуртки, Вищий Освітній Курс, Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство.

Все це так чи инакше започаткувалося на з'їздах нашої організації, хоч потім починало істнувати як окреме тіло з власним центральним зарядом. Цим не похваляться наші противники.

"Укр. Роб. Вісти", "Фармерське Життя", "Робітниця" однаково користуються популярністю між робітниками і фармерами. Противники кажуть, що наша преса видається за московські рублі. Я бажав би, щоб їх преса стільки дістала від місцевих буржуазних партій підчас ріжних виборів, скільки наша дістає з Москви, а вона давно вже протягнула-б ноги.

Далі т. Савяк спинився на фармерському русі. Каже, що годі далі дурити фармера обіцянкою. Він вже в обіцянки не вірить. Фармер бачить, що фарма належить до него тільки до половини жовтня. А коли він збере з неї збіжжя, тоді приїзджають пани, забирають збіжжя, оставляють фармерові лише мозолі на руках та купи соломи. Фармер все жиє надією на другий рік, що він ще поліпшить свою господарку. Він мріє про кращі коні, про нового байндера, а прийде той другий вимріяний рік і всі надії розлітаються перед лицем шерифа, що приїхав за збіжжям.

Багато навів фактів промовець, і ними показав, що тільки спільна боротьба фармерів з робітниками може поліпшити це положення.

Деякі ґазети виписують, що робітники й фармері це собі два противні елементи. Жовта преса казниться зі злости, що вона тратить фармерів, що далі не може вже так легко їх дурити. Тому вона виписує на робітників ріжні несотворені річи. Та хай собі пише. Життя і час самі переконають тих, хто ще тій пресі вірить. А тим часом поки ця преса бреше, наша робітничо-фармерська організація росте і розвивається, наша преса також міцніє.

Присутні нагородили промовця гучними оплесками. Потім ставили т. Савякові багато запитань, на які він дуже добре відповідав.

Я бажаю т. Савякові гарного успіху в його праці, а робітників і фармерів кличу, щоб масово приходили на його мітінги і його працю піддержували морально і матеріяльно.

КОНЦЕРТ НА ДОПОМОГУ МАЙНЕРАМ.

В половині листопада діточа орхестра при Укр. Роб. Домі в Едмонтоні дала величавий концерт в "Rialto Theatre", весь чистий дохід з якого призначений на допомогу страйкуючим майнерам, і тим, що їх тепер судять в Келгари за минулий страйк.

Концерт був дуже успішний. Публика викликала дітей з деякими піснями по кілька разів. Деякі наші діти виробилися на таких гарних аматорів-музикантів і співаків, що коли голова проголосить їх імена, публика вже плеще. Це діти робітників, виховані в робітничих школах і тепер вони служать робітничій справі. Нераз майнері переїзджали через Едмонтон і коли заходили до Укр. Роб. Дому, то давали свої жертви на допомогу робітничій діточій школі. А тепер ці діточки, що виховалися в цій школі, дають допомогу майнерам, яких переслідують за те, що хотіли вибороти собі і своїм дітям кращі умовини життя. Так робітники повинні старші допомагати молодим, а за це молоді їм колись віддплатяться тим самим.

Програму концерту переводив тов. Лейкман, а на половині програми промовляв до присутніх т. МекДоналд з Дромгелер.

Проти майнерів на заході обєдналася буржуазія і її преса, а за майнерами стоять тільки робітничі організації, які після великого розбрату в майнерській юнії на заході не дуже сильні та робітнича преса. До цего тепер прилучуються і наші діточі організації. Треба негайно дати всяку допомогу майнерам і дружно стати в їх обороні та не допустити, щоб вони томилися в тюдмі за те, що боролися з визиском.

Бко.

БЕЗГОЛОВЯ СЕРЕД МАЙНЕРІВ.

В околиці Вейн і Дромгелер панує серед майнерів безголовя. Якась страшна деморалізація поширилася. Майнері немов потратили свій здоровий розум. Не зважаючи на знижку платні, ви побачите тут пяних, картоґрайство, роспусту. А все то через те, що бизнесмени в порозумінню з компаніями дають тепер на кредит все: в склепах, готелях, пулрумах і т. д., хоч робітники з довгів затягнених під час страйку ще не повилазили. А коли робітникам треба кредиту найбільше, тоді не дають. Проклята система.

Свідомі робітники мають ворогів поза організацією і в організації. Коли свідомі майнері в Дромгелер і Вейн зводили боротьбу з компаніями і шерманівщиною, то мали в своїх рядах зрадників, таких, як Алфред Ливерс і другі. Ливерс під час страйку був вибраний до екзекутиви і тому все знав, що робилося і говорилося. Знав він також і всіх тих, що пікетували. Про все, що знав доносив до компаній і поліції, а тепер виступив на суді за свідка проти оскаржених, майнерів, що зістали засуджені від 2. місяців до одного року тюрми. Цей провокатор все шкодив під час страйку, а тепер ще отверто виступив проти своїх братів робітників.

Другий не провокатор, а темняк, тайно спровадив Сема Скарлета, організатора І.Р.С. під той час, коли свідомі робітники були заняті судовою справою своїх товаришів і організацією. Скарлет пустив свою машинку в рух, а темняки за ним заголосили, що за всяку ціну мусимо збутися комуністів, бо маємо тепер нагоду. Влада і компанії проти комуністів і темняки зі Скарлетом собі проти комуністів. Робітники власну свою голову хотять розбити.

Скарлет і його прибічники колектують вкладки і обіцяють червоний поркчапс, гем і бейк і дві бакс-кари. Вибрали страйковий комітет, але він не має ніякого слова, бо Скарлет всему голова. Всі картоґраї, цю-табачники, муншайнери та дівчурники попитують, коли то ті бакс-кари прийдуть. Скарлет відповідає, що перше треба взяти червоні картки, потім дістануть за них червоний поркчапс. Такі запити й такі відповіди тут почуєте. Така темнота, що грається червоним коліром. Чисте безголовя.

Я як робітник-майнер, подаючи цей допис до "У.Р.В." не можу й себе оминути. Я теж маю червону картку І.Р.С., але не задля "червоного поркчапсу". Я робив щиро і ідейно: продавав літературу Індустріяльних Робітників Світа, збирав фонд на увязнених членів і т. д. А тепер бачу свою помилку, бачу, що моя робота була даремна, а навіть до певної міри шкідлива. Бачу тепер на прикладі, як шкідливо відбивається анархістична робота І.Р.С. на клясовій боротьбі робітників з їхніми визискувачами.

Я бачив, як зробився роскол в екзекутиві І.Р.С. в Шікаго на анархістів і комуністів і як анархісти завдали комуністів до буржуазного суду, хоч вони ніби в него не вірять. Витратили величезні робітничі гроші (кільканадесять тисяч доларів) на судову тяганину, про що Скарлет сам мусів признатися тут на майнерськім мітінгу І.Р.С. в Вейн. Але я все ще їх якось виправдував. Аж тепер, як Скарлет зачав розбивати наші сили, я сказав собі, що моїм звязкам з І.Р.С. кінець. Сам провідник лівиці І.Р.С. тут в Дромгелер Мекензі заявив, що Скарлет не повинен тут організувати юнії І.Р.С. в часі страйкової боротьби, бо це розбивання майнерів. Кому-ж вірити: Скарлетові чи Мекензому? І чому Скарлет не пішов розбивати скебів з Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, але взявся розбивати нашу нову організацію Майн Воркерс Юніон оф Кенада? Чому, питаю? Чи не для того, щоб розбивати нашу єдність? І то в той час, як наші дійсні провідники ідуть за крати. Правда, ми маємо на їх місце ще таких, як т. Стокалюк, але їх дуже мало.

Товариші майнері! Спамятайтеся і не робіть самі собі шкоди.

Робітник-майнер.

Вейн, Алта.

ЖЕРТВИ НА УКР. РОБ. ДІМ В СОДБОРИ.

Свої жертви на Укр. Роб. Дім в Содбори склали слідуюні товариші:

М. Костинюк $33.85; П. Марко $10.00; С. Соколовський $10.00; Д. Ючук з Лонг Лейк $7.00; В. Довгалець $5.00; В. Лотоцький $2.50. Разом $68.35.

І. Сорока, секр.

ВИЗИСК РОБІТНИКІВ В ПІВНІЧНОМУ ОНТЕРІО.

Тіммінс, Онт.

Північна частина провінції Онтеріо, це золоте джерело Канади. Так кажуть, Канади, а в дійсности, це золоте дно кількох капіталістів. Як тут наживаються капіталісти, про це свідчить місцева газета "Тіммінс Ситізен" з 31. липня 1925 року. В ній пишеться не тільки що компанія заробляє, але й що вона має заробити в найблищих чотирох роках.

Дохід компанії за 1925 рік має виносити:

За перший квартал	$6,992,533
За другий квартал	7,398,561
За третий квартал	7,798,561
За четвертий квартал	8,198,561
Разом за рік	$30,388,216

Так компанія наперед вираховує свій дохід. На чотири роки наперед вона цей дохід побільшає по пять міліонів доларів річно. В 1929 році дохід компанії має бути 50 міліонів доларів. А за пять літ, від 1925 до 1929 компанія числить заробити двіста міліонів доларів. І заробить, бо вона уміє добре вираховувати.

Хто дає її заробіток? Робітники, ті що добувають для неї це золото зпід землі. Що-ж за це мають і як жиють самі робітники. Перш всего — робітники тут не організовані в одну сильну юнію, а це є запорукою, що свій плян зарібку компанія виконає. Через те, що робітники не організовані, вони не в силі вибороти кращих умовин праці і відобрати в компанії хоч частину її доходів і ними поліпшити своє нужденне життя.

Платня тут майнерам від $3.60 до $5.04 на день. По $3.60 отримують ті, що працюють на дворі, а від $4.20 до $5.04 отримують ті, що працюють під землею. Загально взявши, а головно порівнавши цю платню з платнею фабричного робітника в місті, здається, що платня несогірша. Але коли порівняєте дорожнечу тутешнього життя, то побачите, що то платня нужденна. Пережити тут один день коштує $2.00. Коли-ж до цего додати ріжні инші щоденні росходи, то з тої пятки доларів нічого не лишається. Коли-ж до того чоловік ще й з родиною, має кількоро дітей, то з тої платні йому не лишиться ані цента і жиє з гріхом по половині.

Що-ж роблять робітники, щоб поліпшити своє життя, бачучи ці величезні зиски компанії? В 1923 році зорґанізовано тут майнерську юнію. До неї вступило тоді майже половина всіх майнерів і почали домагатися підвижки платні по 20 центів на годину. Управителі копалень не хотіли навіть говорити про це. Робітники постановили, якщо компанія не дасть цих 20 ц., вийти на страйк. Рішили і вибрали страйковий комітет. Але коли прийшло питання страйку, робітники почали домагатися дати їм змогу виробити ще хоч по одній "пейді". Показалося, що робітники не забезпечені на час страйку і що не певні себе. Тоді страковий комітет рішив скликати так званий "консолідейшин борд". Це посереднича рада, що складається з представників уряду, властителів копалень та робітників. На тій нараді представники властителів заявили, що скорше замкнуть копальні, чим підвисшать робітникам платню, бо мовляв, ми нічого не заробляємо. На тому справа й скінчилася. Робітники пожаліли компанію, що вона й так бідна нічого не заробляє.

А тепер от, товариші робітники, подивіться, що заробляє компанія! Десятки міліонів доларів на рік, а вам підвисшити платні не хоче. І не підвисшить, поки не побачить робітничої сили. А сила в організації. То-ж коли хочемо вибороти собі кращі умовини праці, ставаймо всі, як один, членами майнерської юнії. А тоді й компанії будуть говорити з нами инакшою мовою.

В. К.

ТОВАРИШОВІ З РІДЖАЙНИ.

Форд Ситі, Онт.

Товаришу!

Перечитав я Ваш лист, в "Укр. Роб. Вістях", в якому Ви, як читач "Укр. Голосу" (бувший) відповідаєте йому — стискаю Вашу руку. Я також бувший читач "Укр. Голосу". Я також віддав немало грошей на всякі "національні визволення". Давав я на делеґацію до Парижа, бо вірив "Укр. Голосові", що є на світі якась демократія, до якої поїдуть наші делеґати, представлять справу, а та демократія визволить український нарід. Ось тобі й визволила! Все — банька з мила! А що робила делеґація? Кажуть, сварилася між собою в Парижі. Коли їхала до Парижа, була добра, "Укр. Голос" попід небеса її вихваляв, а як повернула назад, то "Укр. Голос" напав на неї. Навіть звіту її не помістив. А наші фонди пішли з вітром.

Пригадую собі також доктора Сіменовича. Збірав він долари на допомогу галицьким та буковинським бідним робітникам і селянам. Обовязково збірав бідним, бо хто-ж видів багатим збірати... Давав я йому, щоб допомогти тим бідним. Кілька років тому назад був я в Буковині, говорив з селянами, питав чи дістали вони що допомоги з Америки. Дістав таку відповідь: допомога була, дві чи три жінки дістали по мисці пшона. А все, що було дорощого, як цукор, каву, муку забрав піп зі своїми підлизниками.

Ось так дурено нас ріжними допомогами. І коли я нині бачу, що є ще такі робітники, які читають "Укр. Голос" і инші дурисвітські ґазети, то болюче мені робиться. Тому я стискаю Вашу, товаришу, руку, що Ви не тільки спізнали, що Вас обдурено, але заявили це публично і росказали иншим. І хоч є ще такі робітники, що читають і своїми центами підтримують ворожу собі пресу, то з часом і вони переконаються. Бо все має свій початок і кінець. Ми, робітники, повинні читати і підтримувати тільки свою робітничу пресу і я кличу Вас, товаришу, від тепер читати стало "Укр. Роб. Вісти" і инші робітничо-фармерські часописи, що видаються робітниками для робітників. А чорносотенні пявки досить вже нассалися з нас. Час би вже, щоб робітники післали їх на "студії до Чехословаччини", бо надто вони забрехалися зі своїм Лещишиним. Петлюрівські недолюдки, які в 1920 році боролися на боці польської шляхти проти українських робітників і селян тепер вислуговуються польській шляхті в той спосіб, що обкидають болотом найкращих синів українського працюючого люду, Мельничука й Шеремету. Але короткі у них руки.

А Ви, товаришу, ставайте в ряди свідомого організованого робітництва і боріться проти тих, яких ви вчера попирали. Цим Ви відплатите їм за те, що вони Вас, як і мене, обдурили. Час надходить, що всі покривджені і обдурені стануть проти своїх гнобителів і їх наймитів.

Українець.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

З'ЇЗД ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ.

ЧЕРГОВИЙ, СЕМИЙ З РЯДУ, ВСЕКРАЄВИЙ З'ЇЗД ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ ВІДБУДЕТЬСЯ В ДНЯХ 25., 26. І 27. СІЧНЯ 1926 РОКУ В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ В ВІННІПЕҐУ.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

1. Відкриття з'їзду.
2. Вибір верифікаційної комісії і провірення уповноважень делеґатів.
3. Вибір президії з'їзду.
4. Звіт Центрального Виконавчого Комітету Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім.
5. Звіт Центрального Комітету Жіночої Секції.
6. Фінансовий звіт заряду Укр. Роб. Дому в Вінніпеґу.
7. Звіти делеґатів і делеґаток від Відділів і Товариств ТУРФДім.
8. Вибір комісій: статутової, контрольної, маєтково-фінансової, пресової, організаційно-просвітної, резолюційної, драматично-музичної і скарг та зажалень.
9. Засідання комісій і їхні справоздання.
10. Положення Українських Робітничих і Фармерських Домів в Канаді.
11. Забезпечення будинків і всего майна ТУРФДім.
12. Справи Жіночої Секції.
13. Робітничі й фармерські діточі школи.
14. Організаційна і освітня праця серед українських робітників і фармерів.
15. Секція Молоді при ТУРФДім.
16. Організування робітничо-фармерських кооператив.
17. Робітничо-фармерська преса.
18. Драматично-співацькі та орхестральні гуртки при відділах і товариствах ТУРФДім.
19. Статут ТУРФДім.
20. Вибір Центрального Виконавчого Комітету і Контрольної Комісії ТУРФДім та инших центральних комітетів.
21. Закриття з'їзду.

Цю програму належить перечитати на адміністраційних зборах всіх відділів і товариств ТУРФДім та на зборах всіх відділів Жіночої Секції, основно її передискутувати і якщо були-б деякі нові пропозиції для доповнення програми, то надіслати їх до Ц.В.К. ТУРФДім.

Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОГО ВИДАВНИЧОГО ТОВАРИСТВА.

Оцим подається до відома членів і членкинь Р.-Ф.В.Т., що

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства

відбудуться в четвер, 28. січня 1926 р., в годині 9.30 рано, в Українськім Робітничім Домі у Вінніпеґу.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття зборів.
2. Звіт Ради Директорів Р.-Ф.В.Т.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Пляни видавництва на 1926 рік.
5. Вибір Ради Директорів на 1926 рік.
6. Закриття зборів.

Кожний член і кожна членкиня Р.-Ф.В.Т. повинні обовязково взяти участь в цих зборах, аба дати своє уповноваження другим членам, щоб ті заступали їх і голосували за них у всіх справах, які збори будуть вирішувати. Друковану таку форму уповноваження, готову до виповнення, можна дістати перед зборами від секретаря Р.-Ф.В.Т. Всякі пропозиції і суґестії, які члени бажали-б порушити на загальних зборах, належить перед Загальними Річними Зборами посилати на адресу секретаря.

За Раду Директорів Р.-Ф.В.Т.:

Ю. Люльчак, голова,
М. Попович, секретар.

Н. ПОЛОННИК.

В ДОРОЗІ.

(Оповідання написане на Радянській Україні.)

(Докінчення.)

Посміхається собі Лепко і мовчить...

Хоч він і служив в Галичан, але коли вони їздили битися з більшовиками, — дома зоставався: хитрий був, як чорт... Та, як люди кажуть, і хитрощам кінець буває. Так і з Кузьмою: взяли його Галичане з собою, коли більшовики наступали із Козятина й продерлися до Сосновичів.

Здоровий бій був: аж у нас, у Русанові було чути, як бухало в Сосновичах, — це за 17 верстов од нас... Сильно з гармат бухали...

Щось з тиждень минуло й вернулися назад Галичане.

Ранених навезли чорт зна скільки: в кожній хаті понакладали.

Лепко вцілів.

Стали люди запомічати, що Кузьма нехтує службою й муштрою, а все більш розмовляє з Галичанами, з своїми товаришами, значиться, — та все шу-шу, шу-шу, тихесенько, як то кажуть.

А в мене, треба вам замітьти, на кватирі офіцер один стояв, такий молодий ще й безвусий. Тихий був і не лаявся ніколи, а то якось одного вечера сказився:

— Господар, пся крев твоя мати, кого ти до моїх паперів пускав? А? — Що, ти більшовицьким агентом зробився?

Злякався я:

— Яким, кажу, агентом? — зроду не був... Господи боже мій, яка напасть на мене...

— Хто мені в папери на столі кинув більшовицькі ґазети? Кажи!... Я з тебе шкуру спущу, пся крев ти...

— Ніхто не клав — кажу — бо нікого й не було...

— Як так не було?! — визвірився офіцер на мене.

— Та так, кажу, що не було; тільки Лепко, ваш стрілець і приходив...

А Лепко, справді, нещодавно був і в офіцеровій кімнаті лазив. Що він там робив, — чорт його знає, та я й не цікавився. Вхопив мій кватирант якісь ґазети зі стола, взяв кашкета й побіг...

Як потім виявилося, до головного командира.

Чекаю я, боюся:

Що це буде?

Через який час прийшов стрілець за мною.

— Ходім, каже, до пана отамана.

Зітхнув я і пішов.

— От-то думаю історія! Не мала баба клопоту...

Прийшов на кватирю отамана, а там уже всі офіцери й Лепко під караулом стоїть.

— Ну, дядьку, кажи правду, був у тебе цей Лепко сьогодні в хаті? — питав отаман, пузатий такий чорт з довгими вусами. Сердитий.

— Та що, кажу, казати: він і сам скаже, що був...

— А в кімнаті пана хорунжого був?

Глянув я на Лепка: — мовчить і насупився.

— Та був, кажу...

— А-а, сволото, так ти мене за дурня маєш? крикнув отаман і вдарив Лепка кулаком по голові. — Заперти його...

Повели стрільці Кузьму з хати, а мене пустили.

Пішов я до дому.

— От-то, думаю, лихо...

— А лихо, треба вам знати, ще тільки починалося...

Коні йдуть помаленьку, ніби й самі прислуховуються до розмови хазяїна.

Місяць відійшов від нас на бік і заглядає вже в наші сані.

Погонич попрохав знову папіроску, я йому дав, він закурив, затягся кілька раз димом і почав далі:

— Не дурно Кузьма шушукався з стрільцями, діла з ними вів: роздавав більшовицьку ґазету по-вкраїнському написану, обясняв як і що, та агітацію для більшовиків робив... Зробили трус і знайшли в селі і в стрільців кілька ґазет, а в Лепка так ціла пачка їх в скриньці лежала.

— От, вам і Кузьма Лепко; — ніби з гордощами сказав погонич. — Агітатор!

А він, видно, вспів уже своє діло зробити: бо стрільці в той день, як присудили Лепка до розстрілу, збунтувалися.

— Обдурюють нас офіцери, — кричали вони: казали, що більшовики — кацапи, йдуть грабити Україну, а воно брехня вся...

— Геть панських підпихачів — офіцерів!... Воля Лепкові!!...

Таке закурило, що не приведи господи.

Мій кватирант, гарячий був хлопець, вибіг з хати, коли купка стрільців по вулиці несла наспіх начепленого червоного прапора, й почав стріляти з револьвера.

— За честь України смерть вам собаки! — кричав. Убив двох, але з нього таке зробили, що й мати рідня не пізнала-б.

На шматки порубали...

Вбивство двох товаришів зрушило стрільців: понадівали червоні стрічки, набивають патронами кишені, сумки й за пазуху понакладали.

— В поход проти Петлюри. Мир з більшовиками! — кричать: — Хай живе Радянська Україна!... Хай живе "Більшовик", що розкрив нам очі...

Але раптом згадали про Лепка й пішли його визволяти, але було вже пізно: караульний офіцер, самоправно застрілив Кузьму...

Побачивши тіло Лепка, я як раз при цьому був, стрільці озвіріли. Хтось вигукнув:

— Таке й з офіцерами зробити!

Кинулись по кватирях офіцерів, але вони вже поховались... Розсипалися стрільці по селу, по городах і навіть в очерет над ставом полізли, — знайшли офіцерів... Поки довели до штабної хати, — офіцери ледве що кровю не стекли: так стрільці прикладами били їх по дорозі.. Лиця в крові, мундури також, кров тече з них, наче з кабанів, а особливо з отамана; гладкий чорт був... А потім поставили офіцерів коло церковного муру в ряд і засипали, наче горохом, кулями...

Та не всіх, видно, офіцерів спіймали, бо другого дня вранці приїхало сила війська, оточили Русаново й зробили пропозицію Галичанам здатися, — бувший ад'ютант отамана стрільців з білим прапором підїхав до села й кричав, щоб здалися.

— Щастя твоє, що ти втік! — відповіли йому стрільці. — Коли цінуєш свою шкуру, так їдь краще назад, до нас не вертайся...

Поїхав ад'ютант до свого табору.

Почався бій.

Ну й билися, скажу я вам: аж земля ревла. Від гупання гармат в селі всі шибки повилітали, від знарядів де-не-де хати позаймалися, на дзвіниці хреста збило... Весь час у-у-у-угу-у — справжнє пекло... Стрільці намагалися продертися на Козятин до більшовиків, та петлюрівці не пускали...

Три дні був бій й, нарешті стрільці прочистили собі дорогу на Сосновичі, куди й відступили...

Погонич замовк.

Мовчав і я.

Коні ішли собі тихою ходою й мотали головами знизу в гору, від чого мигали довгі рухомі тіні.

Погонич підібрав віжки і вьойкнув на коней, які зірвалися з місця й побігли.

Десь далеко попереду вив пес.

— То в Русанові, — сказав погонич і замовк.

Мороз міцнів.

Ми в'їхали в неглибоку долину.

— От тут табор петлюрівський стояв, — кинув мені погонич, — тут і поховали їх.

— Кого?

— Та петлюрівців... Стрільців у панському парковi за ставком погребли...

Я оглянувся навкруг.

Снігова скатерть була застелена нерівно, де-не-де з під неї виглядали широкі горбки.

— Оце й могилки їхні.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо немаєте її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратить вона вартости навіть тоді, як ви перечитаєте її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаєте до кінця.

Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читаючи "Карпатську ніч" ви рівночасно багато вчитеся і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладинка з артистичним малюнком в двох кольорах.

КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІЄТЕ! РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Висилаються книжки за попереднім надісланням грошей.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з грішми посилати на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

Не забувайте про пресовий фонд одинокої української робітничої ґазети в Канаді!